

ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล

เรื่อง มาตรการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

พ.ศ. ๒๕๖๓

เพื่อให้การปฏิบัติงานภายในห้องปฏิบัติการของมหาวิทยาลัยมหิดล เกิดความยั่งยืนของระบบความปลอดภัยอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๔ (๑) และ (๘) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. ๒๕๕๐ อธิการบดีจึงกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหิดล

“ส่วนงาน” หมายความว่า ส่วนงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีห้องปฏิบัติการ

“หัวหน้าส่วนงาน” หมายความว่า คณบดี ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ และหมายความรวมถึงหัวหน้าส่วนงานที่จัดตั้งโดยมติสภามหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอน

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายความว่า บุคลากร นักศึกษา และบุคคลภายนอกที่เข้ามาใช้บริการห้องปฏิบัติการ

“ห้องปฏิบัติการ” หมายความว่า สถานที่สำหรับการวิจัย การเรียนการสอน และการทดลองทางวิทยาศาสตร์

“การประเมินความเสี่ยง” หมายความว่า การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของส่วนงานหรือหน่วยงานภายในส่วนงาน

“อุบัติเหตุร้ายแรง” หมายความว่า การเกิดเพลิงไหม้ การระเบิด หรือการรั่วไหลของสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย ชีวิต ทรัพย์สิน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม

หมวดที่ ๑

การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย

ข้อ ๒ หัวหน้าส่วนงาน และผู้ปฏิบัติงานมีหน้าที่ร่วมกันในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ข้อ ๓ ส่วนงาน ต้องจัดให้มีนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงสร้างการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ข้อ ๔ ส่วนงานส่งเสริมและสนับสนุนให้มีแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ข้อ ๕ ส่วนงานส่งเสริมและสนับสนุนให้ห้องปฏิบัติการมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สอดคล้องตามกฎหมาย มาตรฐาน และข้อกำหนดสากลด้านความปลอดภัย

ข้อ ๖ ส่วนงานต้องจัดให้มีแผนการตรวจสอบลักษณะทางกายภาพ เครื่องมือ อุปกรณ์ของห้องปฏิบัติการ และระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยของส่วนงาน ที่ดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รับผิดชอบเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ ส่วนงานต้องมีการเตรียมความพร้อมและฝึกซ้อมการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินเป็นประจำอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๘ ส่วนงานส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย มาตรฐาน และข้อกำหนดสากลด้านความปลอดภัย

หมวดที่ ๒

มาตรการควบคุม และกำกับดูแล

ข้อ ๙ ส่วนงานต้องกำกับดูแล ควบคุม และติดตามการดำเนินงานภายในห้องปฏิบัติการให้สอดคล้องตามกฎหมาย มาตรฐาน และข้อกำหนดสากลด้านความปลอดภัย

ข้อ ๑๐ ส่วนงานต้องกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานประเมินความเสี่ยงก่อนการปฏิบัติงาน ตามแบบการประเมินความเสี่ยงการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการและปฏิญญาว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ท้ายประกาศนี้ โดยต้องได้รับการรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือหัวหน้าโครงการ และต้องได้รับการอนุมัติจากหัวหน้าส่วนงาน

ข้อ ๑๑ ส่วนงานต้องกำกับดูแลให้ผู้ปฏิบัติงาน สวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องตามข้อกำหนดสากล ขณะปฏิบัติงาน

ข้อ ๑๒ อาจารย์ที่ปรึกษา หัวหน้าโครงการ และหัวหน้าส่วนงาน สามารถสั่งหยุดการปฏิบัติงานได้ทันทีเมื่อพบการกระทำ วิธีการปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายหรือความไม่ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน

ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงในห้องปฏิบัติการ ส่วนงานต้องแจ้งศูนย์บริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานทราบ ภายใน ๒๔ ชั่วโมงหลังเกิดเหตุ และยินยอมให้เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานของศูนย์บริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเข้าตรวจสอบพื้นที่และร่วมสอบสวนอุบัติเหตุ

ข้อ ๑๓ ส่วนงานที่ได้รับความเสียหายอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุร้ายแรง ต้องรายงานผลการสอบสวนอุบัติเหตุ ตามแบบรายงานการสอบสวนอุบัติเหตุ ท้ายประกาศนี้ ต่ออธิการบดีมหาวิทยาลัยหรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเกิดเหตุ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์บรรจง มไหสวริยะ)

รักษาการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล

แบบการประเมินความเสี่ยงการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ
Laboratory Risk Assessment Form, Mahidol University

<p>Risk Assessment Completed by .....</p> <p>ประเมินความเสี่ยงโดย (ชื่อ-สกุล) .....</p> <p>Contact No. (หมายเลขโทรศัพท์) .....</p> <p>Date (วันที่) .....</p>	<p>Location (ห้องปฏิบัติงาน) .....</p> <p>Laboratory registration No. (เลขทะเบียนห้องปฏิบัติการ) .....</p> <p>Department (ภาควิชา) .....</p> <p>Faculty (คณะ) .....</p> <p>(ESPREL Checklist Assessment) ห้องปฏิบัติการผ่านการประเมินสภาพความปลอดภัย ESPREL</p> <p>U Yes (ใช่) Score (ระดับคะแนนเฉลี่ย 7 องค์ประกอบ) ..... O No ไม่ใช่</p>	<p>Approved by (รับรองโดย) .....</p> <p>.....</p> <p>Advisor/Project Investigator (อาจารย์ที่ปรึกษา/หัวหน้าโครงการวิจัย)</p>
<p>Activity (กิจกรรม)</p>	<p>Associated hazards/risk (อันตราย/ความเสี่ยง)</p>	<p>Control (มาตรการป้องกัน)</p>
	<p>Probability (โอกาสที่จะเกิด)</p>	
	<p>Severity (ระดับความรุนแรง)</p>	
	<p>Risk (ระดับความเสี่ยง) Probability x Severity</p>	
	<p>Legislation/ Standards /Guideline กฎหมาย /มาตรฐาน/ แนวปฏิบัติ</p>	
	<p>Facilities/Lab procedures (ขั้นตอนการดำเนินงาน)</p>	

ปฏิญญาว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหิดล
Laboratory Safety Declaration, Mahidol University

ผู้ปฏิบัติงาน โปรดกรอกข้อมูลให้สมบูรณ์ โดยผ่านการรับรองจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือหัวหน้าโครงการ และต้องได้รับการ
อนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานก่อนเริ่มปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ

ชื่อ-นามสกุล.....อาจารย์ที่ปรึกษา/หัวหน้าโครงการวิจัย.....
หมายเลขโทรศัพท์.....อีเมล.....

โดยการลงนามแบบปฏิญญาว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการฉบับนี้ ข้าพเจ้าได้ดำเนินการ
ดังนี้

1. ข้าพเจ้าได้ประเมินความเสี่ยงและจัดทำมาตรการด้านความปลอดภัยตามแบบการประเมินความเสี่ยงการ
ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ข้าพเจ้าได้อ่าน เข้าใจ และตกลงที่จะปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการด้านความปลอดภัยของ
ห้องปฏิบัติการอย่างเคร่งครัด
3. ข้าพเจ้าจะสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment: PPE) ที่
เหมาะสมขณะปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ และยินยอมออกจากห้องปฏิบัติการหากไม่ได้สวมใส่ PPE ขณะปฏิบัติงาน
4. ข้าพเจ้าได้ศึกษาตำแหน่งที่ตั้งและการใช้งานอุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินบริเวณห้องปฏิบัติการ รวมถึง
หมายเลขโทรศัพท์และเส้นทางอพยพในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
5. ข้าพเจ้าจะไม่รับประทานหรือดื่มเครื่องดื่มภายในห้องปฏิบัติการ
6. ข้าพเจ้าตกลงและยอมรับว่า หัวหน้าส่วนงานหรือหัวหน้าห้องปฏิบัติการมีสิทธิ์ปฏิเสธการเข้าใช้งานใน
ห้องปฏิบัติการ หากพบว่าข้าพเจ้ากระทำการใดที่ไม่เหมาะสมอันอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุภายในห้องปฏิบัติการ
7. ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือหัวหน้าโครงการวิจัย หากข้าพเจ้ามีข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้
งานอุปกรณ์ เครื่องมือ และข้อปฏิบัติด้านความปลอดภัยภายในห้องปฏิบัติการ
8. ข้าพเจ้ายินยอมเข้าร่วมฝึกซ้อมการตอบโต้เหตุฉุกเฉิน และเรียนรู้วิธีการใช้งานอุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉิน

ข้าพเจ้า ยืนยันว่าได้อ่าน เข้าใจ ปฏิบัติ ยอมรับปฏิญญาว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ
และยินยอมให้ระงับทุกการปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ หากข้าพเจ้าไม่ปฏิบัติตามปฏิญญาว่าด้วยความปลอดภัยสำหรับการ
ปฏิบัติงานในห้องปฏิบัติการ ฉบับนี้

ลงนาม	รับรอง	อนุมัติ
..... (.....)	..... (.....)	..... (.....)
ผู้ปฏิบัติงาน	อาจารย์ที่ปรึกษา/หัวหน้าโครงการวิจัย	หัวหน้าส่วนงาน
วันที่.....	วันที่.....	วันที่.....

ส่วนงานของท่านเคยเกิดเหตุการณ์ลักษณะใกล้เคียงเหตุการณ์ครั้งนี้

- เคย โปรดระบุจำนวน .....ครั้ง
- ไม่เคย

Section 3 : การวิเคราะห์สาเหตุ (Accident Analysis)

1. การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Act)

- ท่าทางการปฏิบัติงานที่ไม่ปลอดภัย (Taking unsafe posture)
- ปฏิบัติงานผิดขั้นตอน (Working on wrong procedure)
- การปฏิบัติงานด้วยความเร่งรีบและไม่ถูกต้อง (Operating at wrong speed)
- การยก เคลื่อนย้าย หรือถือที่ไม่ถูกต้องหรือไม่ปลอดภัย (Unsafe lift or move or hold)
- ไม่สวมอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (No use Personal Protective Equipment (PPE))
- ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม (Improper used of PPE)
- ไม่ใช้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ตามที่กำหนด (No use tools or equipment as required)
- การใช้อุปกรณ์ที่มีข้อบกพร่อง (Using defective equipment)
- ใช้เครื่องมือไม่ถูกวิธี (Improper use of tools)
- เล่น หยอกล้อ ในขณะที่ปฏิบัติงาน (Horse playing during operation)
- ขาดการฝึกอบรม (Inadequate Training)
- การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัย (Not follow safety rule)
- การแต่งกายไม่เหมาะสม (Improper dress)
- การทำงานโดยที่ร่างกายหรือจิตใจไม่พร้อมหรือป่วย (Physically unfit/medical problems)
- ความล้มเหลวของระบบเตือนหรือการรักษาความปลอดภัย (Failure to warn/secure)
- อื่นๆ (Others) .....

2. สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Condition)

- อุปกรณ์ เครื่องมือชำรุด (Defective equipment/machine/tools)
- ระบบไฟฟ้าหรืออุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุด หรือบกพร่อง (Defective electrical system/tools)
- วัสดุอุปกรณ์วางไม่เป็นระเบียบ (Poor Housekeeping)
- วิธีการทำงานไม่ปลอดภัย (Unsafe Procedures)
- สถานที่ทำงานคับแคบหรือจำกัด (Inadequate or limited working area)
- ขาดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนที่อันตราย หรือส่วนที่เคลื่อนไหว (Inadequate guarding of hazards)
- ขาดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Inadequate Personal Protective Equipment (PPE))
- การมองเห็นไม่ชัดเจน (Visibility)
- มีเสียงรบกวน (Noise)
- อุณหภูมิ (Temperature)
- ปัญหาเรื่องแสงสว่าง (Lighting issue)
- ปัญหาเรื่องระบบระบายอากาศ (Ventilation issue)
- ระบบสัญญาณเตือนชำรุด หรือไม่เพียงพอ (Defective Emergency system/tools)
- อื่นๆ (Others) .....

Section 4 : ความเสียหายจากการเกิดอุบัติเหตุ	
☐ เสียชีวิต จำนวน	ราย
☐ สูญเสียอวัยวะ/ทุพพลภาพ จำนวน	ราย
☐ บาดเจ็บ/เจ็บป่วย จำนวน	ราย
☐ ทรัพย์สินเสียหาย จำนวน	บาท
ไปรษณียบรรณคละเอียด.....	
☐ มีการหยุดการปฏิบัติงาน จำนวนวันที่หยุดการปฏิบัติงาน	วัน
รายชื่อผู้เสียชีวิต/ บาดเจ็บ	
☐ เสียชีวิต ☐ สูญเสียอวัยวะ/ทุพพลภาพ ☐ บาดเจ็บ/เจ็บป่วย	
1. ชื่อ - สกุล	อายุ ..... ปี เพศ..... ตำแหน่ง .....
(กรณีที่บาดเจ็บ) อวัยวะที่บาดเจ็บ..... ลักษณะการบาดเจ็บ	
2. ชื่อ - สกุล	อายุ ..... ปี เพศ..... ตำแหน่ง .....
(กรณีที่บาดเจ็บ) อวัยวะที่บาดเจ็บ..... ลักษณะการบาดเจ็บ	
3. ชื่อ - สกุล	อายุ ..... ปี เพศ..... ตำแหน่ง .....
(กรณีที่บาดเจ็บ) อวัยวะที่บาดเจ็บ..... ลักษณะการบาดเจ็บ	
Section 5 : การดำเนินการแก้ไขและการป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ (Corrective and Preventive action)	
การแก้ไขเบื้องต้นที่ได้กระทำไปแล้ว	
.....	
.....	
แบบรูปภาพ (ถ้ามี)	
.....	
.....	
การดำเนินการแก้ไขและป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดซ้ำ	
.....	
.....	
แบบรูปภาพ (ถ้ามี)	
.....	
.....	